

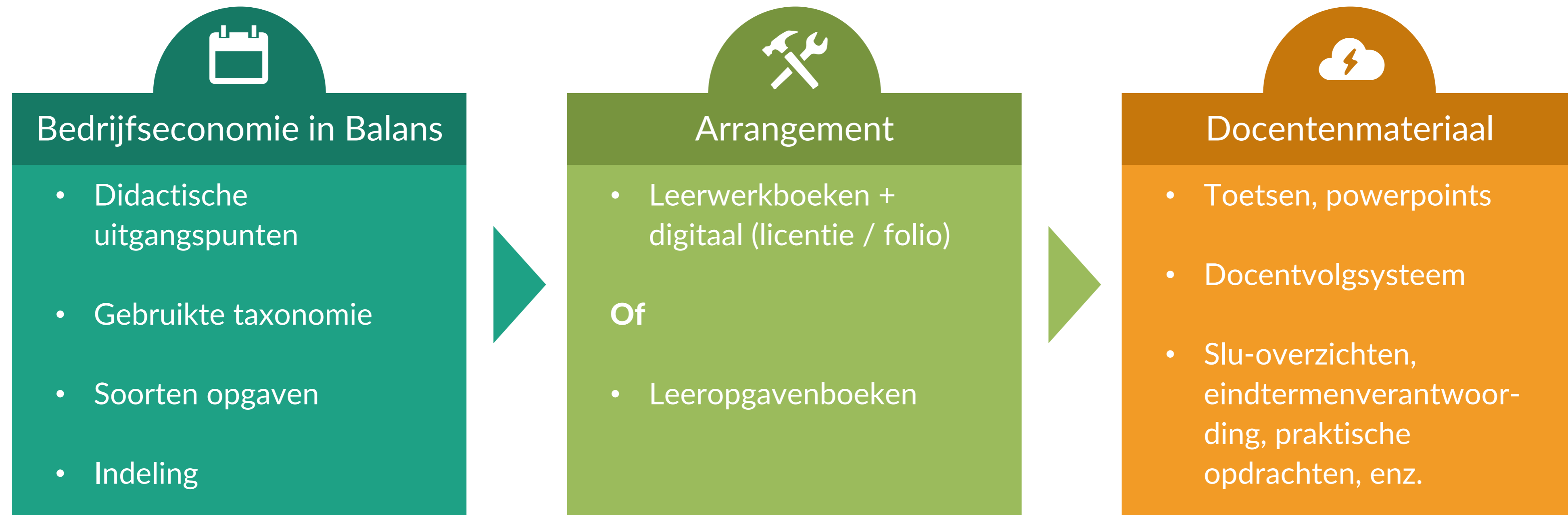

Bedrijfseconomie *in Balans*, 10de editie

Van Vlimmeren

Hoofdindeling

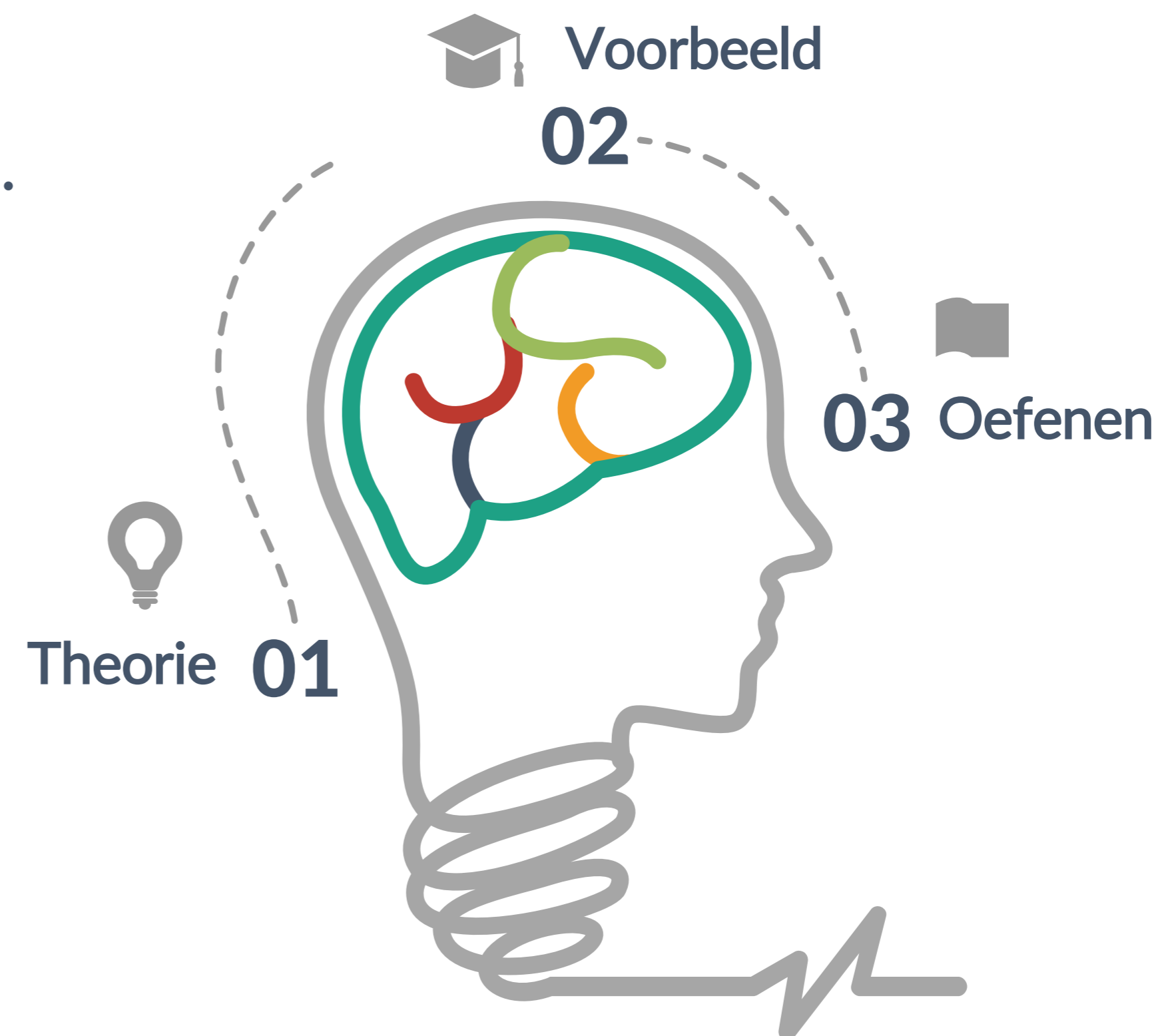
Vragen of onduidelijkheden? [Laat het weten.](#)

Didactische uitgangspunten

Vrijheid en flexibiliteit voorop

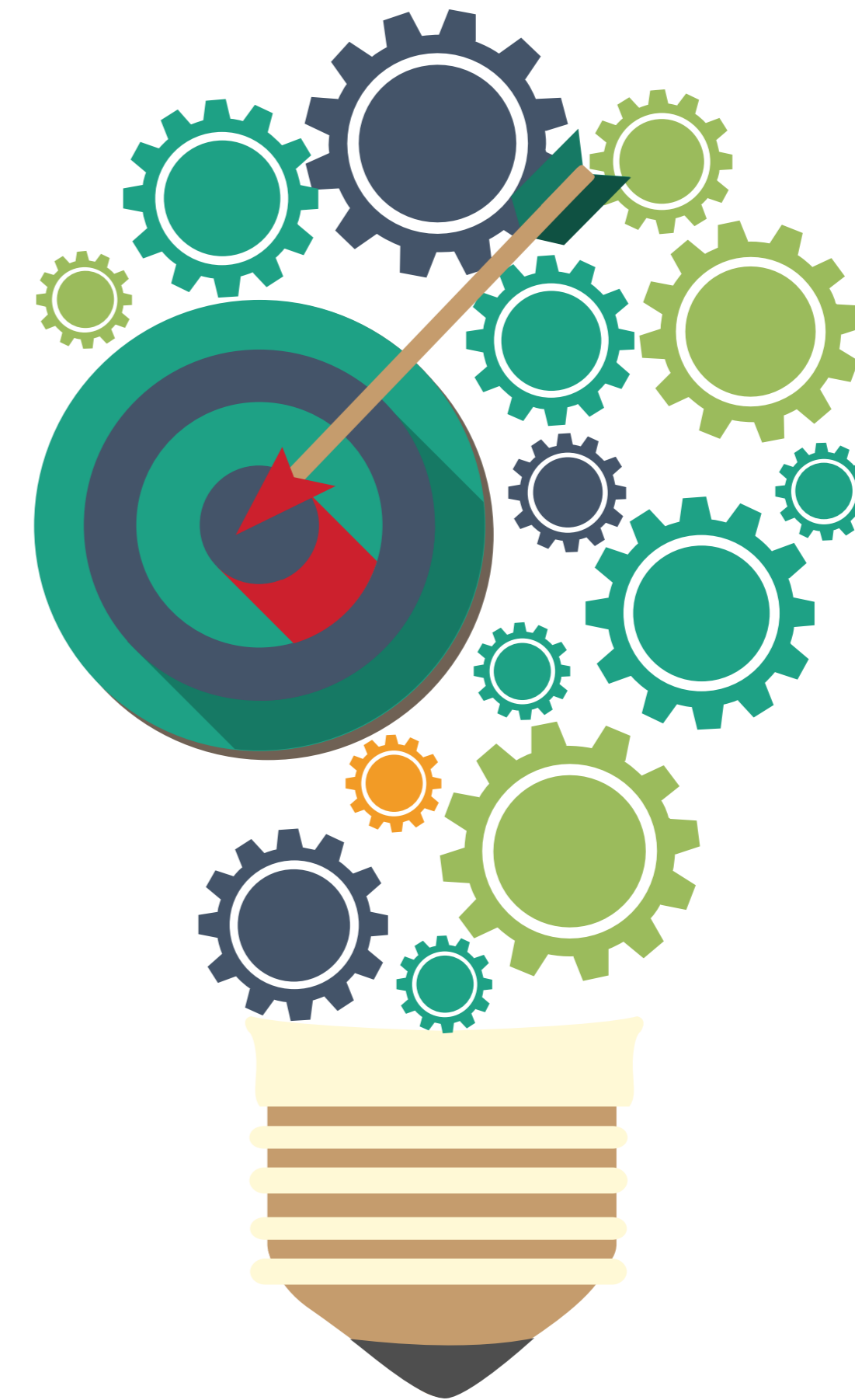
- CE-stof compleet en volledig afgestemd op examenprogramma
- SE-stof laat de breedte van het vakgebied zien.
- De opbouw volgt per domein het examenprogramma. Doen en theorie wisselen elkaar af.

Didactische uitgangspunten (vervolg)

Vrijheid en flexibiliteit voorop

- Concrete leerdoelen per paragraaf.
- Korte, heldere theorie met veel voorbeelden.
- Trefwoorden in de marge.
- Begrippenlijst en te downloaden samenvatting.
- Paragraafopgaven, een zelftoets over een hoofdstuk en examentraining.

Taxonomie opgaven en oefening

Taxonomie van Bloom

Memoriseren

Noemen. Voorbeelden zijn noemen, herkennen, aanwijzen, definiëren, vinden, kiezen, onderstrepen, invullen, citeren en arceren.

Analyseren

Analyseren. Voorbeelden zijn vergelijken, selecteren, indelen, kenmerken bepalen, determineren, structureren en ontleden.

Begrijpen

Uitleggen. Voorbeelden zijn verklaren, verhelderen, beschrijven, voorbeelden geven, toelichten, uitleggen, onderbouwen en aantonen.

Evalueren

Beoordelen. Voorbeelden zijn bekritisieren, testen, beoordelen, doorlichten en afwegen.

Toepassen

Berekenen en Opstellen. Dit omvat onder andere hanteren, een overzicht geven, schatten, voorspellen, vormgeven en vragen formuleren.

Creëren

Adviseren. Voorbeelden zijn rapporteren, het opstellen van hypothesen, adviseren, ontwerpen, construeren en maken.

De gebruikte taxonomie en handelingswerkwoorden zijn bij iedere opgave aangegeven door middel van een aantal oplichtende vakken.

Door verschillen in taxonomie is niveaudifferentiatie tussen vwo en havo goed zichtbaar.

Verschillende soorten opgaven

Vanaf domein B gerichte *examentraining*.

Opgaven bij iedere paragraaf:

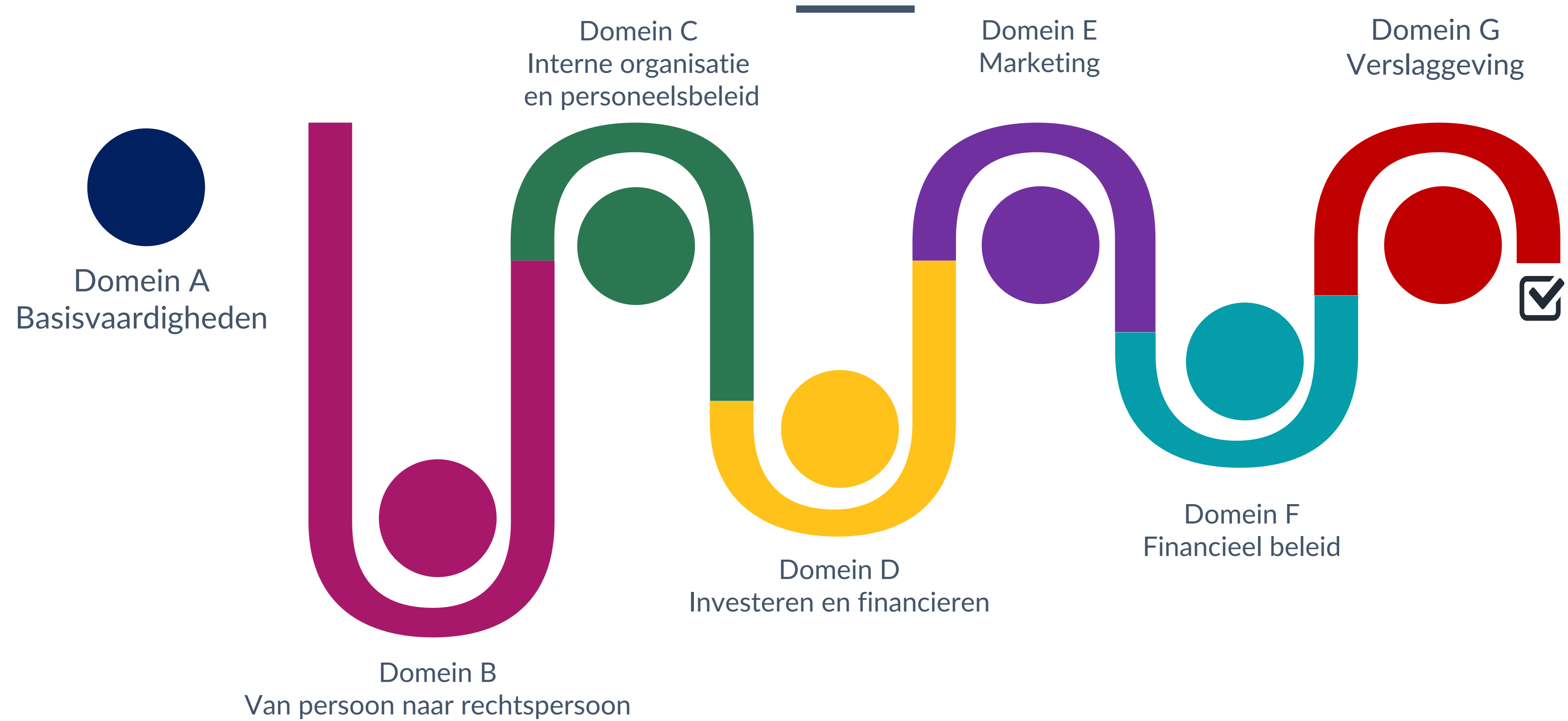
- Alleen een nummer: uitsluitend betrekking op de stof uit de paragraaf.
- Nummer en *: betrekking op stof uit paragraaf en voorgaande stof van hetzelfde hoofdstuk.
- Nummer en **: betrekking op stof uit het hoofdstuk en op eerdere hoofdstukken.

Zelftoets achter ieder hoofdstuk heeft betrekking op de stof uit het hele hoofdstuk.

Examentraining: vanaf domein B eindigt ieder ce-hoofdstuk met een examentraining. Deze kan ook elementen over voorgaande CE-hoofdstukken bevatten. Hierdoor werkt een leerling gericht naar het examen, zodat kennis en vaardigheden paraat blijven.

Indeling examenprogramma

Zoals gedefinieerd in de wet en de syllabus

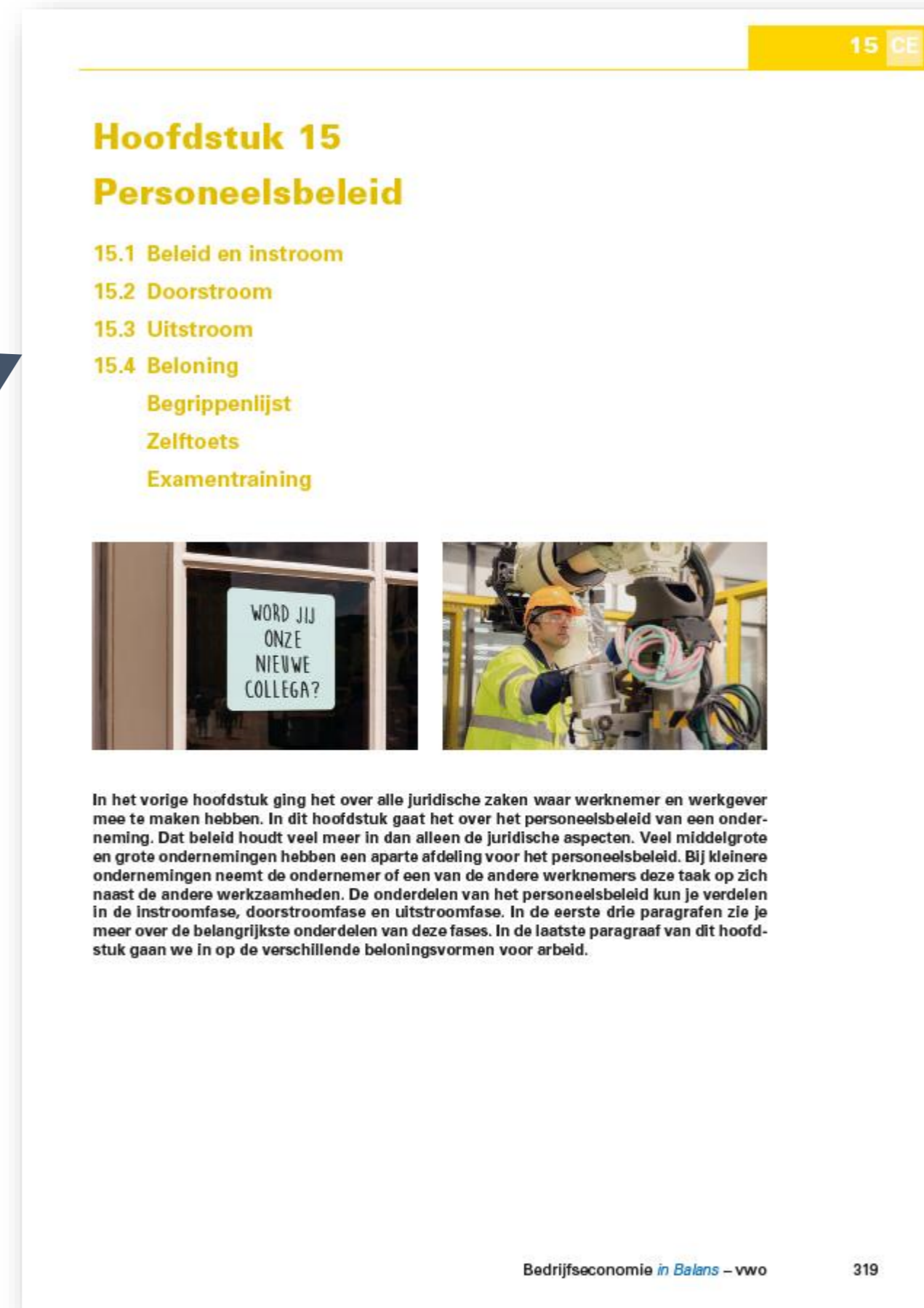
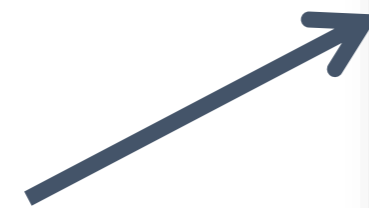
Hoofdstukopening

Het hoofdstuk begint met een introductie van het onderwerp,

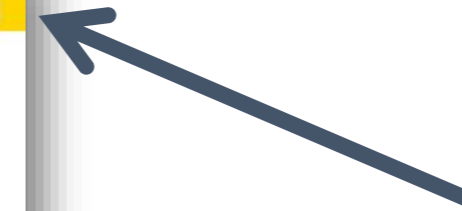
Hoofdstuknummer en -naam.

De indeling van het hoofdstuk in paragrafen.

Het hoofdstuknummer en CE of SE. CE als het stof is voor het centraal eindexamen en SE als het stof is voor het schoolexamen.

Een introductie van de onderwerpen in het hoofdstuk.

Paragraaf

Een paragraaf begint met concrete leerdoelen.

Weergave CE- of SE-stof, domein en domeinnaam.

Weergave CE- of SE-stof, hoofdstuknummer en hoofdstuknaam.

Paragraafnaam en concrete leerdoelen.

Voorbeelden in een duidelijk vlak.

Theorie.

CE Domein A Basisvaardigheden

1.1 Procenten en promillages

Je kunt berekeningen uitvoeren met procenten en promillages.

Procent wil zeggen per 100. Wanneer iemand 100 shirts heeft en jij leent er één van, dan leen je $\frac{1}{100}$ of 1% van zijn shirts. Als je zes shirts leent, dan leen je 6% van zijn shirts. Dit zie je in een paar voorbeelden.

Voorbeeld 1.1

Autoverhuurbedrijf Rent a Car heeft 200 auto's voor de verhuur.

Gevraagd

a Bereken hoeveel auto's zijn verhuurd als 80% van de auto's is verhuurd.
b Bereken welk percentage van de auto's is verhuurd als 120 auto's zijn verhuurd.

Uitwerking

a Als 1% van de auto's is verhuurd, zijn $1\% \times 200 = 2$ auto's verhuurd. Als 80% van de auto's is verhuurd, zijn $80 \times 2 = 160$ auto's verhuurd.

Vaak kun je het ook op een andere manier berekenen. In dit geval bijvoorbeeld:
 $100\% = 200 \rightarrow 80\% = 80/100 \times 200 = 160$ auto's.

Of: Met behulp van het kruisproduct (verhoudingstabel):
 Voor het kruisproduct geldt: links onder maal rechtsboven is gelijk aan linksboven maal rechtsonder. Je krijgt:
 $100 \times X = 200 \times 80 \rightarrow X = (200 \times 80)/100 \rightarrow X = 16.000/100 = 160$.

Aantal auto's	200	X
In procenten	100	80

b Als 1% van de auto's is verhuurd, zijn 2 auto's verhuurd. Als 120 auto's zijn verhuurd, is $120/2 \times 1\% = 60\%$ verhuurd.

Of: $100\% = 200 \rightarrow 1\% = 2 \rightarrow \dots\% = 120 \rightarrow$ Het percentage is: $120/2 \times 1\% = 60\%$.

Of: Met behulp van het kruisproduct:
 $100 \times 120 = 200 \times X \rightarrow 12.000 = 200 \times X \rightarrow X = 12.000/200 = 60$

Aantal auto's	200	120
In procenten	100	X

$\rightarrow 60 \times 1\% = 60\%$.

Kies voor de berekeningsmethode die je het meest handig vindt. In de volgende voorbeelden geven we elke keer één methode, maar voor de oplossing kun je natuurlijk ook een andere gebruiken.

Ondernemingen verstrekken vaak kortingen via een percentage. In voorbeeld 1.2 zie je een korting als een percentage van de verkoopprijs.

Voorbeeld 1.2

Janneke koopt in de uitverkoop twee truien: een gele en een groene. De winkel geeft 40% korting op de oorspronkelijke verkoopprijs. Janneke betaalt voor de gele trui € 42 en ze ontvangt € 14 korting op de groene trui.

Gevraagd

a Bereken de oorspronkelijke verkoopprijs van de gele trui.
b Bereken de oorspronkelijke verkoopprijs van de groene trui.

Uitwerking

a Janneke krijgt 40% korting op de oorspronkelijke verkoopprijs. Janneke betaalt:
 $100\% - 40\% = 60\%$, $60\% = € 42$.
 1% van de oorspronkelijke verkoopprijs is $€ 42/60 = € 0,70$.

8 Uitgeverij Van Vlimmeren BV

Basisrekenvaardigheden 1 CE

100% van de oorspronkelijke verkoopprijs is $100 \times € 0,70 = € 70$.
 Korter weergegeven: $100/60 \times € 42 = € 70$.

b De korting is $€ 14$, $€ 14 = 40\%$. De oorspronkelijke verkoopprijs is $100/40 \times € 14 = € 35$.

In de volgende voorbeelden bespreken we het **brutoresultaat** of de brutowinst. Het brutoresultaat is het verschil tussen de verkoopprijs en de inkooprijs. Trek je van het brutoresultaat de overige kosten af, dan hou je het **resultaat voor belasting** over.

En product met een verkoopprijs van € 100, en een inkooprijs van € 60 heeft een brutoresultaat van $€ 100 - € 60 = € 40$. Als de overige kosten (zoals loonkosten, opslagkosten, transportkosten, energiekosten, verkoopkosten) € 25 per product zijn, dan is het resultaat voor belasting $€ 40 - € 25 = € 15$ per product.

In het volgende voorbeeld zie je de berekening van de inkoop- en verkoopprijs.

Voorbeeld 1.3

Hansa BV verkoopt elektronische apparatuur. Hansa BV bepaalt de verkoopprijs van de producten door de inkooprijs van het product te verhogen met 25%.

Gevraagd

a Bereken de verkoopprijs van een VR-bril met een inkooprijs van € 260.
b Bereken de inkooprijs van een drone met een verkoopprijs van € 156,25.

Uitwerking

a Omdat het brutoresultaat een percentage is van de inkooprijs, stel je de inkooprijs op 100%.

Inkooprijs	100%	= € 260
Brutoresultaat	25%	
Verkoopprijs	125%	

1% van de inkooprijs = $€ 260/100 = € 2,60$. De verkoopprijs is $125 \times € 2,60 = € 325$.
 Korter: $125/100 \times € 260 = € 325$.

b

Inkooprijs	100%	
Brutoresultaat	25%	
Verkoopprijs	125%	= € 156,25

1% van de verkoopprijs = $€ 156,25/125 = € 1,25$. De inkooprijs is $100 \times € 1,25 = € 125$.
 Korter: $100/125 \times € 156,25 = € 125$.

In het volgende voorbeeld zie je de berekening van het brutoresultaat.

Voorbeeld 1.4

Eringa NV handelt in mineraalwater. Van HydroZen mineraalwater is de inkooprijs € 1,05 per flesje. Het brutoresultaat is 25% van de verkoopprijs.

Gevraagd

a Bereken de verkoopprijs van een flesje HydroZen mineraalwater.
b Bereken het brutoresultaat in een percentage van de inkooprijs.

Bedrijfsconomie in Balans - vwo 9

Paragraafopgaven

Aan het einde van iedere paragraaf zijn er paragraafopgaven.

Leerwerkboek met voorgedrukte invulelementen en invulruimte.

Leeropgavenboek (zonder invulelementen).

Opgavennummer en de gebruikte taxonomie.

CE Domein B Van persoon naar rechtspersoon

Mario heeft de volgende privé-uitgaven: boodschappen € 100 per week, huur € 650 per maand, elektriciteit/gas/water € 180 per maand, internet/TV/bellen € 80 per maand, abonnementen € 80 per kwartaal, persoonlijke verzorging € 50 per maand, auto € 360 per kwartaal, overig € 300 per maand. Afgezien van de inkomsten uit zijn bedrijf, heeft Mario de volgende inkomsten: salaris partner € 800 per maand, kinderbijslag € 201 per kwartaal, rente € 100 per jaar.

b Stel de privébegroting op voor het eerste jaar en bereken het bedrag dat hij minimaal per maand moet verdienen met zijn bedrijf. NB Zie af van belastingen.

Privébegroting eerste jaar	
Privé-uitgaven	Privé-ontvangsten
Boodschappen €	Salaris partner €
Huur €	Kinderbijslag €
Elektriciteit/gas/water €	Rente €
Internet/TV/bellen €	
Abonnementen €	
Persoonlijke verzorging €	
Auto €	
Overig €	
Totaal privé-uitgaven €	Totaal privé-ontvangsten €

Minimaal resultaat eerste jaar en per maand:

Mario wil wat spaargeld achter de hand houden zodat hij de eerste maanden kan overbruggen.

c Dat is nodig, omdat

Mario verwacht in het eerste jaar de volgende omzetten die ook gelijk ontvangsten zijn: 1e kwartaal € 15.000, 2e kwartaal € 21.000, 3^e kwartaal € 27.000, 4^e kwartaal € 36.000.

Verdere verwachtingen.

- Inkopen: 1^e kwartaal € 5.000, 2^e kwartaal € 7.000, 3^e kwartaal € 9.000, 4^e kwartaal € 12.000. Alle inkoop worden direct betaald. Ingekochte goederen worden in dezelfde maand verkocht.
- Loonkosten € 20.000 per jaar • Huisvestingskosten € 10.800 per jaar
- Interest € 500 per jaar • Afschrijvingskosten € 6.000 per jaar
- Overige uitgaven/kosten € 4.000 per jaar
- Onttrekking voor privé-uitgaven = zie bij b.

Het bedrijf van Mario heeft op 1 januari € 8.000 aan liquide middelen.

d Stel de liquiditeitsbegroting op voor het eerste jaar.

e Stel de resultatenbegroting op voor het eerste jaar.

198 Uitgeverij Van Vlimmeren BV

Eigen onderneming? 9 CE

Liquiditeitsbegroting	Resultatenbegroting
Liquide middelen per 1 januari €	Omzet €
Verwachte ontvangsten	Inkoopwaarde €
Verkoppen €	Brutoresultaat €
€	Kosten
Verwachte uitgaven	Loonkosten €
Inkopen €	Huisvestingskosten
Loonkosten €	Interest €
Huisvestingskosten €	Overige kosten/uitgaven €
Interest €	€
Privé-uitgaven €	Verwacht resultaat €
Overige kosten/uitgaven €	
Verwachte liquide middelen per 31 december €	

OPGAVE 9.6 MBT AEC

Jadey begint op 1 januari 2025 een eigen bedrijf. Ze heeft de volgende liquiditeitsbegroting gemaakt voor het vierde kwartaal van 2025.

Gevraagd

a Afschrijvingskosten staan niet op de liquiditeitsbegroting, omdat

Liquiditeitsbegroting	Resultatenbegroting
Liquide middelen per 1 oktober € 20.000	Omzet €
Verwachte ontvangsten	Inkoopwaarde €
Contante verkopen €	Brutoresultaat €
Debiteuren €	Kosten
€	Loonkosten €
Verwachte uitgaven	Huisvestingskosten
Inkopen €	Interest €
Loonkosten € 140.000	Aflossing € 10.000
Huisvestingskosten € 24.000	Privé-opnames € 12.000
Interest € 7.200	Overige uitgaven € 18.000
Aflossing € 10.000	€
Privé-opnames € 12.000	Verwachte liquide middelen per 31 december €
Overige uitgaven € 18.000	
€	

De interest en aflossing hebben betrekking op een 6%-lening. De interest wordt telkens op 31 december betaald over het afgelopen jaar.

b De grootte van de lening op 1 januari 2025 is

De gegevens over de inkoop en verkopen staan in de tabel hiernaast.

	Verkopen	Inkopen
Augustus	€ 160.000	€ 80.000
September	€ 150.000	€ 75.000
Oktober	€ 140.000	€ 65.000
November	€ 120.000	€ 80.000
December	€ 160.000	€ 85.000

c Bereken het bedrag dat Jadey in het vierde kwartaal betaalt met betrekking tot de inkoop.

Bedrijfsconomie in Balans – havo 199

CE Domein B Van persoon naar rechtspersoon

OPGAVE 10.7 MBT AEC

Jadey begint op 1 januari 2025 een eigen bedrijf. Ze heeft de volgende liquiditeitsbegroting gemaakt voor het vierde kwartaal van 2025.

Gevraagd

a Leg uit waarom afschrijvingskosten niet op de liquiditeitsbegroting staan.

De interest en aflossing hebben betrekking op een 6%-lening. De interest wordt telkens op 31 december betaald over het afgelopen jaar.

b Bereken de grootte van de lening op 1 januari 2025.

De gegevens over de inkoop en verkopen staan in de tabel hiernaast.

Van de verkopen is de helft op rekening en de helft contant. De debiteuren betalen na een maand. De inkoop zijn allemaal op rekening en worden na een maand betaald.

c Bereken het bedrag dat Jadey in het vierde kwartaal betaalt met betrekking tot de inkoop.

d Bereken het totale bedrag dat Jadey in het vierde kwartaal ontvangt van klanten.

e Neem de gegeven liquiditeitsbegroting over en maak deze af.

Liquiditeitsbegroting	Resultatenbegroting
Liquide middelen per 1 oktober € 20.000	Omzet €
Verwachte ontvangsten	Inkoopwaarde €
Contante verkopen NEM DEZE € ???	Brutoresultaat €
Debiteuren LIQUIDITEITSBEGROTING € ???	Kosten
OVER € ???	Loonkosten €
Verwachte uitgaven	Huisvestingskosten
Inkopen € ???	Interest € 7.200
Loonkosten € 140.000	Aflossing € 10.000
Huisvestingskosten € 24.000	Privé-opnames € 12.000
Interest € 7.200	Overige uitgaven € 18.000
Aflossing € 10.000	€
Privé-opnames € 12.000	Verwachte liquide middelen per 31 december € ???
Overige uitgaven € 18.000	
€	

	Verkopen	Inkopen
Augustus	€ 160.000	€ 80.000
September	€ 150.000	€ 75.000
Oktober	€ 140.000	€ 65.000
November	€ 120.000	€ 80.000
December	€ 160.000	€ 85.000

OPGAVE 10.8 MBT AEC

Koen Jansen de Jonge wil een bedrijf starten in serverhardware. Koen wil zich per 1 januari 2026 vestigen in Alkmaar en heeft de volgende gegevens verzameld.

- Het bedrijf wordt gevestigd in een gehuurd pand. De maandhuur van € 1.250 moet aan het begin van elke maand worden betaald.
- De inventaris is gekocht voor € 10.000. Bij de aanschaf in december 2025 betaalde Koen € 5.000; eind januari 2026 moet hij aan de leverancier het resterende bedrag betalen.
- In 2026 verwacht Koen een omzet van € 300.000. Hij gaat ervan uit dat de omzet regelmatig gespreid over het jaar is verdeeld.
- De inkoopwaarde van de verkopen is 60% van de omzet. De inkoop vinden elke maand aan het begin van de maand plaats, waarbij de voorraad wordt aangevuld tot een niveau dat voldoende is voor de verkopen van drie maanden. Per 1 januari 2026 vindt de eerste inkoop plaats. De inkoop vinden op rekening plaats met een krediettermijn van een maand.
- De overige kosten zijn € 4.500 per maand, te betalen in dezelfde maand.
- In kas moet steeds een bedrag aanwezig zijn van minimaal € 2.000.
- Koen brengt een eigen vermogen in van € 12.500. Eventuele financieringstekorten dekt de bank door een rekening-courantkrediet.

Gevraagd

a Geef het investeringsplan van Koen per 1 januari 2026.

b Stel het financieringsplan van Koen op per 1 januari 2026.

218 Uitgeverij Van Vlimmeren BV

Begrippenlijst

Ieder hoofdstuk eindigt met een begrippenlijst.

Aanwijzingen voor het uitwerken van de zelftoets en de examentraining.

Een begrippenlijst.

Verwijzing naar te downloaden samenvatting.

CE Domein B Van persoon naar rechtspersoon

Aanwijzingen

- Bekijk de begrippenlijst of lees de samenvatting.
- De samenvatting kun je downloaden van www.bedrijfseconomieinbalans.nl.
- Maak daarna de zelftoets en de examentraining.

Begrippenlijst

7.1 Huwelijk

Materiële vereisten
De voorwaarden om te mogen trouwen.

Tegengaan schijnhuwelijken
Er zijn speciale regels voor personen die willen trouwen met een buitenlandse partner of mensen die in het buitenland wonen.

Voorafgaande formaliteit
Het paar moet minimaal 14 dagen en maximaal een jaar tevoren het voornemen tot een huwelijk kenbaar maken aan de ambtenaar van de burgerlijke stand bij de gemeente waar zij het huwelijk willen sluiten.

Stuiten van het huwelijk
Een voorgenomen huwelijk wordt tegengehouden omdat niet aan de eisen wordt voldaan of er een vermoeden is van een schijnhuwelijk.

Huwelijksvoltrekking
Door de ambtenaar van de burgerlijke stand in de aanwezigheid van getuigen. De aanstaande echtgenoten zeggen dus ja tegen elkaar.

Bepaalde wettelijke gemeenschap van goederen
De gemeenschap van goederen beperkt is tot alle goederen die voor het huwelijk al van de echtgenoten gezamenlijk waren en datgene wat tijdens het huwelijk door de echtgenoten wordt verworven.

Voorhuwelijkse onderneming
Een voorhuwelijkse onderneming blijft buiten de gemeenschap. Wel komt de gemeenschap een redelijke vergoeding toe.

Bestuursbevoegdheid
Voor de goederen die in de gemeenschap vallen, mag elke echtgenoot apart over het goed een besluit nemen.

Huwelijkse voorwaarden
Bij huwelijkse voorwaarden maak je zelf afspraken wat wel en niet tot het gemeenschappelijk vermogen hoort. De notaris legt deze vast.

Verrekenbeding
In het verrekenbeding wordt afgesproken hoe inkomens en vermogens worden verrekenend. Bij een periodiek verrekenbeding wordt periodiek het inkomen van beide partners min de kosten van huishouding en opvoeding van kinderen over de echtgenoten verdeeld. Bij een finaal verrekenbeding vindt aan het einde van het huwelijk een eenmalige afrekening plaats.

7.2 Verplichtingen huwelijk

Onderhoudsplicht
Echtgenoten moeten in elkaars levensonderhoud voorzien.

Dragplicht
De kosten van het huishouden (inclusief kosten voor de verzorging en opvoeding van kinderen) worden verdeeld over beide echtgenoten.

Fourneerplicht
Het geld om de kosten van het huishouden te betalen, moet door de echtgenoten ter beschikking worden gesteld.

Nihilbeding
In een nihilbeding wordt overeengekomen dat een echtgenoot niet bijdraagt aan de kosten van het huishouden.

Verhouding met derden
De echtgenoten zijn ieder aansprakelijk voor de gewone huishoudelijke schulden.

Vergoedingsrechten en -plichten
De vergoeding die de ene echtgenoot krijgt van de andere voor het gebruik van privévermogen van de ander.

7.3 Beëindiging huwelijk

Beëindiging huwelijk
Door de dood, door een nieuw huwelijk bij vermissing van de echtgenoot en vermoedelijk overrijden, door ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed en door echtscheiding.

Duurzaam ontwicht
Enige reden tot echtscheiding. De verhouding binnen het huwelijk is zo lastig geworden dat het niet mogelijk is om langer bij elkaar te blijven. De rechter zal na enkele formaliteiten de echtscheiding uitspreken.

Ontbinding gemeenschap van goederen
Uit een beëindiging van het huwelijk volgt ook een ontbinding van de gemeenschap van goederen. Na die ontbinding kan de gemeenschap worden verdeeld. Dit is in principe ieder de helft van de waarde en de schulden van de gemeenschap. De privévermogens vallen er vanzelf al buiten.

Scheiden
Kenmerkend is dat een van beiden of beide personen niet langer bij elkaar willen blijven. De verschillende manieren om te scheiden zijn: echtscheiding, scheiding van tafel en bed en ontbinding huwelijk na scheiding van tafel en bed.

Voorlopige voorziening
Rechtelijke uitspraak over de regelingen tijdens de scheidingsprocedure over praktische zaken zoals bij wie minderjarige kinderen gaan wonen, de verdeling van de zorg en opvoeding van minderjarige kinderen, kinder- en partneralimentatie, hoe spullen verdeeld worden en wie in het huis blijft wonen.

Alimentatie
Alimentatie is een bijdrage in de kosten die iemand heeft om te leven.

160 Uitgeverij Van Vlimmeren BV

In de begrippenlijst staan de besproken begrippen per paragraaf op volgorde van de stof.

Zelftoets

Na de begrippenlijst staat de zelftoets met opgaven over het hele hoofdstuk.

Leerwerkboek met voorgedrukte invulelementen en invulruimte.

Leeropgavenboek (zonder invulelementen).

CE Domein B Van persoon naar rechtspersoon

8.3 Afwikkeling nalatenschap

Verklaring van erfrecht
Een notariële akte waarin staat wie de erfgename zijn en wie bevoegd zijn de nalatenschap af te wikkelen.

Verklaring van executiele
Hierin staat wie de executor is en welke bevoegdheden deze heeft. De executor vereffent de nalatenschap. De executor beheert de bezittingen en betaalt schulden.

Boedelbeschrijving
Een overzicht van alle bezittingen en schulden van de erflater per overlijdensdatum.

Zuiver aanvaarden
Hierbij volgen de erfgename de erflater op in al zijn rechten en verplichtingen. De erfgename worden eigenaar van alle bezittingen en schulden. De erfgename loopt bij zuivere aanvaarding risico met zijn hele privévermogen voor de schulden van de nalatenschap. Het kan door verklaring bij de rechtbank en door gedragingen: goederen van de nalatenschap verkopen of onttrekken.

Beneficiair aanvaarden
De erfgename zijn niet aansprakelijk voor de schulden als deze groter zijn dan de bezittingen.

Verwerpen erfenis
Bij het verwerpen of weigeren van een erfenis is de persoon niet verantwoordelijk voor de erfenis. Niet voor de schulden, maar ook niet voor de bezittingen.

Onverwachte schuld
Als een erfgenaar na zuivere aanvaarding een onverwachte schuld tegenkomt die hij niet kende en niet behoorde te kennen, kan hij binnen drie maanden na de ontdekking bij de rechter een verzoek indienen om alsnog beneficiair te aanvaarden.

8.4 Erven fiscaal

Boedelkosten
De kosten voor begravenis/crematie, notariële kosten (verklaring van erfrecht), kosten executor enz.

Bedrijfsopvolgingsregeling
Regeling om ervoor te zorgen dat een geërfde of geschonken onderneming kan voortbestaan.

Zelftoets

OPGAVE Z 8.1
Geef in de volgende situaties aan of er een belastingaftrek mogelijk is en leg je antwoord uit.

a. Sanne ziet op TikTok dat je de huur van je woning kan aftrekken als ANBI. Sanne kan haar huur **wel/niet** aftrekken als gift bij Belastingaftrek omdat

b. Volgens Evert kun je de aanschaf van een lot bij de Staatsloterij aftrekken als gift. De Staatsloterij doneert namelijk aan goede doelen. Het bedrag van inleg kun je **wel/niet** aftrekken van de belasting omdat

c. Mohammed doneert per bank € 500 aan het Rode Kruis. Hij kan deze donatie **wel/niet** aftrekken van de belasting omdat

d. Liv wil de betaalde inkomstenbelasting als gift aftrekken van de belasting, omdat ze volgens haar niets terugkrijgt voor deze betaling en het ziet als donatie. Liv kan betaalde belasting **wel/niet** aftrekken van de belasting, omdat

OPGAVE Z 8.2
De 180-dagentermijn voor schenkingen is van toepassing als binnen 180 na schenking de schenker komt te overlijden. Het geschonken bedrag wordt bij de erfenis opgeteld. Verrekening van de schenkbelasting met de erfbelasting is dan mogelijk. Verrekening van de schenkbelasting betekent niet dat de schenkbelasting mag worden afgetrokken van de te betalen erfbelasting. Het betekent dat er geen erfbelasting wordt geheven over het geschonken bedrag.

Volgens fiscalisten heeft schenking in het vooruitzicht van overlijden geen voordeel.

Gevraagd
a. Waarom geeft schenken in het vooruitzicht van overlijden geen voordeel?
b. Kiki heeft van haar moeder op 3 november 2025 een schenking van € 35.000 gekregen. Kiki heeft in 2025 geen andere schenkingen van haar ouders ontvangen.
c. Bereken de te betalen schenkbelasting.

OPGAVE Z 8.3
Alex is zes jaar geleden gescheiden en heeft vier kinderen. Hij heeft sinds een jaar een nieuwe vriendin. In zijn testament laat Alex alles na aan zijn vriendin en onterft hij zijn kinderen. Alex komt te overlijden.

Gevraagd
a. Kunnen kinderen onterfd worden? **Ja/nee**.
b. De legitieme breuk is

De kinderen van Alex hebben tijdens het leven van hun vader ieder een schenking van € 80.000 ontvangen.
c. Bereken de maximale waarde van de nalatenschap als Alex de legitieme portie in acht heeft genomen met de schenking tijdens leven.

Gevraagd
a. Noem een reden waarom Eva en Sanne besluiten de erfenis beneficiair te aanvaarden in plaats van zuiver te aanvaarden. Betrek beide vormen van aanvaarden in het antwoord.

OPGAVE Z 8.4
De zussen Eva (43) en Sanne (45) zijn de enige wettelijke erfgename van hun op 1 april 2025 overleden tante Door. Eva en Sanne besluiten de erfenis beneficiair te aanvaarden in plaats van zuiver te aanvaarden.

Gevraagd
a. Noem een reden waarom Eva en Sanne besluiten de erfenis beneficiair te aanvaarden in plaats van zuiver te aanvaarden. Betrek beide vormen van aanvaarden in het antwoord.

In de privéadministratie van tante Door vinden ze terug dat hun tante de stichting Hulphond Nederland (met ANBI-status) steunde. Jaarlijks deed ze een schenking aan deze stichting. Ook zien ze dat hun tante kort voor haar overlijden nog geïnformeerd heeft naar de mogelijkheid om de stichting als erfgenaar aan te wijzen. Het is er niet meer van gekomen om dat te regelen.
b. Wat had Tante Door moeten doen om de stichting Hulphond Nederland als erfgenaar aan te wijzen?

Eva en Sanne besluiten dat zij, wanneer ze de erfenis aanvaarden het bedrag van de erfenis, na betaling van de schulden en de erfbelasting, zullen schenken aan de stichting Hulphond Nederland.
c. Noem een financieel voordeel dat de stichting Hulphond Nederland zou hebben gehad van het direct ontvangen van de erfenis ten opzichte van het ontvangen van de schenking van Eva en Sanne.

Examentraining
Gebruik – indien nodig – de tabellen in paragraaf 8.1 en 8.4.

OPGAVE E 8.1
Henk Verhaas is 80 jaar oud. Vanwege zijn leeftijd vindt hij het tijd om over zijn nalatenschap na te denken. Henk's stamboom staat hiernaast (t betekent overleden).

Gevraagd
a. Wie zijn zonder testament de erfgename van Henk?

Henk wil zijn zoon Sander een bedrag van € 80.000 geven. Sander wil dit geld beleggen. Het bedrag van € 80.000 kan in de vorm van een schenking op 1 januari 2025, maar dit kan ook door een testament op te stellen en hierin op te nemen dat Henk bij zijn overlijden (een deel van) de erfenis aan Sander nalaaft. Sander geeft aan dat hij bij een schenking minder belasting betaalt dan wanneer hij het geld krijgt uit de erfenis.
b. Klopt Sanders beredenering? Motiveer je antwoord.
c. Door wie wordt een testament opgesteld?

226 Uitgeverij Van Vlimmeren BV

CE Domein B Van persoon naar rechtspersoon

8.3 Afwikkeling nalatenschap

Verklaring van erfrecht
Een notariële akte waarin staat wie de erfgename zijn en wie bevoegd zijn de nalatenschap af te wikkelen.

Verklaring van executiele
Hierin staat wie de executor is en welke bevoegdheden deze heeft. De executor vereffent de nalatenschap. De executor beheert de bezittingen en betaalt schulden.

Boedelbeschrijving
Een overzicht van alle bezittingen en schulden van de erflater per overlijdensdatum.

Zuiver aanvaarden
Hierbij volgen de erfgename de erflater op in al zijn rechten en verplichtingen. De erfgename worden eigenaar van alle bezittingen en schulden. De erfgenaar loopt bij zuivere aanvaarding risico met zijn hele privévermogen voor de schulden van de nalatenschap. Het kan door verklaring bij de rechtbank en door gedragingen: goederen van de nalatenschap verkopen of onttrekken.

Beneficiair aanvaarden
De erfgename zijn niet aansprakelijk voor de schulden als deze groter zijn dan de bezittingen.

Verwerpen erfenis
Bij het verwerpen of weigeren van een erfenis is de persoon niet verantwoordelijk voor de erfenis. Niet voor de schulden, maar ook niet voor de bezittingen.

Onverwachte schuld
Als een erfgenaar na zuivere aanvaarding een onverwachte schuld tegenkomt die hij niet kende en niet behoorde te kennen, kan hij binnen drie maanden na de ontdekking bij de rechter een verzoek indienen om alsnog beneficiair te aanvaarden.

8.4 Erven fiscaal

Boedelkosten
De kosten voor begravenis/crematie, notariële kosten (verklaring van erfrecht), kosten executor enz.

Bedrijfsopvolgingsregeling
Regeling om ervoor te zorgen dat een geërfde of geschonken onderneming kan voortbestaan.

Zelftoets

OPGAVE Z 8.1
Geef in de volgende situaties aan of er een belastingaftrek mogelijk is en leg je antwoord uit.

a. Sanne ziet op TikTok dat je de huur van je woning kan aftrekken als ANBI. Sanne wil haar huur aftrekken als gift bij belastingaftrek.

b. Volgens Evert kun je de aanschaf van een lot bij de Staatsloterij aftrekken als gift. De Staatsloterij doneert namelijk aan goede doelen.

c. Mohammed doneert per bank € 500 aan het Rode Kruis. Hij wil deze donatie aftrekken van de belasting.

d. Liv wil de betaalde inkomstenbelasting als gift aftrekken van de belasting, omdat ze volgens haar niets terugkrijgt voor deze betaling en het ziet als donatie.

OPGAVE Z 8.2
De 180-dagentermijn voor schenkingen is van toepassing als binnen 180 na schenking de schenker komt te overlijden. Het geschonken bedrag wordt bij de erfenis opgeteld. Verrekening van de schenkbelasting met de erfbelasting is dan mogelijk. Verrekening van de schenkbelasting betekent niet dat de schenkbelasting mag worden afgetrokken van de te betalen erfbelasting. Het betekent dat er geen erfbelasting wordt geheven over het geschonken bedrag.

Volgens fiscalisten heeft schenking in het vooruitzicht van overlijden geen voordeel.

Gevraagd
a. Waarom geeft schenken in het vooruitzicht van overlijden geen voordeel?
b. Kiki heeft van haar moeder op 3 november 2025 een schenking van € 35.000 gekregen. Kiki heeft in 2025 geen andere schenkingen van haar ouders ontvangen.
c. Bereken de te betalen schenkbelasting.

OPGAVE Z 8.3
Alex is zes jaar geleden gescheiden en heeft vier kinderen. Hij heeft sinds een jaar een nieuwe vriendin. In zijn testament laat Alex alles na aan zijn vriendin en onterft hij zijn kinderen. Alex komt te overlijden.

Gevraagd
a. Kunnen kinderen onterfd worden? **Ja/nee**.
b. De legitieme breuk is

De kinderen van Alex hebben tijdens het leven van hun vader ieder een schenking van € 80.000 ontvangen.
c. Bereken de maximale waarde van de nalatenschap als Alex de legitieme portie in acht heeft genomen met de schenking tijdens leven.

Gevraagd
a. Noem een reden waarom Eva en Sanne besluiten de erfenis beneficiair te aanvaarden in plaats van zuiver te aanvaarden. Betrek beide vormen van aanvaarden in het antwoord.

OPGAVE Z 8.4
De zussen Eva (43) en Sanne (45) zijn de enige wettelijke erfgename van hun op 1 april 2025 overleden tante Door. Eva en Sanne besluiten de erfenis beneficiair te aanvaarden in plaats van zuiver te aanvaarden.

Gevraagd
a. Noem een reden waarom Eva en Sanne besluiten de erfenis beneficiair te aanvaarden in plaats van zuiver te aanvaarden. Betrek beide vormen van aanvaarden in het antwoord.

In de privéadministratie van tante Door vinden ze terug dat hun tante de stichting Hulphond Nederland (met ANBI-status) steunde. Jaarlijks deed ze een schenking aan deze stichting. Ook zien ze dat hun tante kort voor haar overlijden nog geïnformeerd heeft naar de mogelijkheid om de stichting als erfgenaar aan te wijzen. Het is er niet meer van gekomen om dat te regelen.
b. Wat had Tante Door moeten doen om de stichting Hulphond Nederland als erfgenaar aan te wijzen?

Eva en Sanne besluiten dat zij, wanneer ze de erfenis aanvaarden het bedrag van de erfenis, na betaling van de schulden en de erfbelasting, zullen schenken aan de stichting Hulphond Nederland.
c. Noem een financieel voordeel dat de stichting Hulphond Nederland zou hebben gehad van het direct ontvangen van de erfenis ten opzichte van het ontvangen van de schenking van Eva en Sanne.

Examentraining
Gebruik – indien nodig – de tabellen in paragraaf 8.1 en 8.4.

OPGAVE E 8.1
Henk Verhaas is 80 jaar oud. Vanwege zijn leeftijd vindt hij het tijd om over zijn nalatenschap na te denken. Henk's stamboom staat hiernaast (t betekent overleden).

Gevraagd
a. Wie zijn zonder testament de erfgename van Henk?

Henk wil zijn zoon Sander een bedrag van € 80.000 geven. Sander wil dit geld beleggen. Het bedrag van € 80.000 kan in de vorm van een schenking op 1 januari 2025, maar dit kan ook door een testament op te stellen en hierin op te nemen dat Henk bij zijn overlijden (een deel van) de erfenis aan Sander nalaaft. Sander geeft aan dat hij bij een schenking minder belasting betaalt dan wanneer hij het geld krijgt uit de erfenis.
b. Klopt Sanders beredenering? Motiveer je antwoord.
c. Door wie wordt een testament opgesteld?

188 Uitgeverij Van Vlimmeren BV

Examentraining

Vanaf domein B eindigt ieder ce-hoofdstuk met een examentraining. Hierdoor werkt een leerling gericht naar het examen, zodat kennis en vaardigheden paraat blijven.

Leerwerkboek met voorgedrukte invulelementen en invulruimte.

Leeropgavenboek (zonder invulelementen).

CE Domein B Van persoon naar rechtspersoon

Privébegroting per jaar

Privé-uitgaven	
Huur	€
Boodschappen	€
Elektra	€
Abonnementen	€
Persoonlijke verzorging	€
Kleding	€
Vakantie	€
Overig en onverwacht	€
Totaal privé-uitgaven	€
Privéontvangsten	
Kinderbijslag	€
Toeslagen	€
Totaal privéontvangsten	€

b. Het minimale resultaat voor belasting om te starten, moet gemiddeld per maand zijn

Tjitske verwacht in het eerste kwartaal een omzet van € 100.000. Ze verwacht dat de omzet elk kwartaal € 25.000 hoger is dan het voorgaande kwartaal. Ze verwacht dat de inkoopwaarde telkens 70% van de omzet is. Ze wil een lening afsluiten van € 180.000. Daarbij moet ze aan het eind van het eerste jaar 6% interest en € 8.000 aflossing betalen. Daarnaast heeft ze per maand nog € 5.000 aan loonkosten en € 6.000 aan overige kosten.

c. Stel de resultatenbegroting op voor het eerste jaar.

Resultatenbegroting	
Omzet	€
Inkoopwaarde	€
Brutore resultaat	€
Kosten	
Interest	€
Loonkosten	€
Overige kosten	€
Verwacht resultaat voor belasting	€

Eigen onderneming? 9 CE

Tjitske betaalt gemiddeld 30% belasting over haar winst.
d. Zal Tjitske een eigen bedrijf starten? Licht je antwoord toe.

OPGAVE E 9.2
Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 4. In deze opgave blijft de btw buiten beschouwing.

Lucy Detmers is medewerker van een accountantskantoor. In 2025 heeft Lucy van haar oom Herman een snackbar geërfd. De snackbar staat in de wijk Bottendaal, die vroeger een achterstandsbuurt was, maar tegenwoordig een hippe wijk is met kapitaalcrachtige jongeren. Lucy overweegt ontslag te nemen en deze snackbar om te vormen tot een frisse sapbar met de naam Juicy Lucy. Ze wil verse groente- en vruchtensappen, belegde broodjes en lunches verkopen.

Lucy heeft een aantal punten verzameld (zie informatiebron 1) en ze heeft een marktonderzoek uitgevoerd naar de bereidheid van wijkbewoners om een sapbar te bezoeken. In informatiebron 2 staan de uitkomsten van dat onderzoek én de leeftijdsopbouw van de wijk Bottendaal. Juicy Lucy zal 7 dagen per week geopend zijn.

Gevraagd
a. Bereken op basis van het marktonderzoek het verwachte aantal klanten voor Juicy Lucy per dag in Bottendaal. Rond het antwoord naar beneden af op hele personen.
b. Noem twee mogelijke redenen voor haar twijfel en licht ze toe.

Lucy twijfelt of in de praktijk het te verwachten aantal klanten per dag in Bottendaal gelijk zal zijn aan het berekende verwachte aantal klanten per dag van vraag a.

Lucy is tevreden met het aantal te verwachten klanten volgens het marktonderzoek. In verband met verder onderzoek stelt Lucy de verwachte openingsbalans per 1 januari 2026 en een exploitatiebegroting over 2026 op (zie informatiebronnen 3 en 4).

c. Stel de verwachte openingsbalans per 1 januari 2026 op.

Beginsbalans Juicy Lucy per 1 januari 2026	
Pand	€ 340.000
Bestelauto	€ 4.000
Inventaris	€ 8.000
Voorraad	€ 6.000
Kas	€ 600
Rekening-courantkrediet	

CE Domein B Van persoon naar rechtspersoon

Bedragen	Aflossing jaar 1	Interest jaar 1	Hypotheekuitgaven voor belasting-voordeel jaar 1	Hypotheekuitgaven na belasting-voordeel jaar 1	Belastingvoordeel jaar 1
----------	------------------	-----------------	--	--	--------------------------

Volgens de hypotheekadviseur zullen de hypotheekuitgaven na belastingvoordeel bij de lineaire hypotheek afnemen, terwijl die bij de annuïteitenhypotheek toenemen.

d. Leg uit, zonder gebruik te maken van een berekening, dat de hypotheekuitgaven na belastingvoordeel bij de annuïteitenhypotheek elk jaar toenemen.

Nu Birgit en Moshaber weten wat de financiële mogelijkheden zijn, hebben ze, onder voorbehoud van financiering, een bod uitgebracht op de woning. Ze hopen snel naar de notaris te kunnen.

e. Wat is de functie van de notaris in het aankoopproces van een huis?

OPGAVE E 6.3
Bij deze opgave horen twee informatiebronnen.

Vanaf het studiejaar 2023-2024 geldt het nieuwe stelsel van studiefinanciering en krijgen studenten weer een basiseurs. Helaas is dit voor student Job een paar jaar te laat. Hij valt nog volledig onder het oude lenstelsel (zie informatiebron 1).

Job heeft na zijn middelbare school eerst een tussenjaar genomen. In dat jaar had hij enkele baantjes waaraan hij geld overhield voor zijn hobby: beleggen. Ook heeft hij overwogen om een webshop in kleding op te zetten, maar hij kreeg de financiering daarvan niet rond. Op 1 september 2018 schreef Job zich in voor de studie bedrijfskunde. Job ziet gelijkenissen tussen het volgen van een studie en het opzetten van een eigen bedrijf.

Gevraagd
a. Leg uit dat zowel het volgen van een studie als het starten van een eigen bedrijf kunnen worden beschouwd als een investering.

Job heeft gedurende zijn studie elke maand maximaal geleend. Daarnaast heeft Job gedurende zijn studie een bijbaan gehad. Het bedrag dat hij niet nodig had voor zijn levensonderhoud en studie, reserveerde hij voor onvoorziene uitgaven. Vanwege het lage interestpercentage op een spaarrekening besloot hij om het gereserveerde bedrag te beleggen.

Voor zijn financiële planning heeft Job, gebruikmakend van de gegevens van DUO, het overzicht gemaakt dat in informatiebron 2 is opgenomen. Bij de berekening van de schuld op 1 januari 2026 gaat Job van het volgende uit:

- hij leent gedurende zijn studie van 60 maanden maandelijks het maximale bedrag;
- de in informatiebron 2 gegeven interestpercentages.

b. Toon met een berekening aan dat de totale studieschuld van Job per 1 januari 2026 € 62.412,46 bedraagt (zie informatiebron 1 en 2).

Volgens Job zal hij gedurende de aflossingsfase van 35 jaar, maandelijks aan het einde van de maand, een vast bedrag van € 182,06 aan DUO moeten betalen om zijn studieschuld volledig af te lossen.

c. Bereken of Job met de maandelijks betaling van € 182,06 voldoet aan de plicht om zijn totale studieschuld van € 62.412,46 in 35 jaar af te lossen. Maak hierbij gebruik van een samengesteld interestpercentage van 0,1% per maand.

Job vraagt zich af hoe hij er op 1 januari 2031 financieel voor zal staan. Hij is dan 33 jaar en oud genoeg voor 'huisje, boompje, beestje'. Hij is van plan om dan een huis te kopen en oriënteert zich alvast op een hypothecaire lening.

d. Leg uit of er bij een annuïtaire of bij een lineaire hypothecaire lening een hoger bedrag aan interest wordt betaald over de gehele looptijd. Ga uit van een gelijke looptijd en een gelijk interestpercentage van beide leningen.

Woning 6 CE

Job heeft berekend dat het totaal te betalen bedrag aan interest aan DUO in de eerste 5 jaar van de totale aflossingsperiode 25,1% van het totaal te betalen bedrag aan interest over de aflossingsperiode vanaf 1 januari 2026 bedraagt. Hij is daarbij uitgegaan van een onveranderd samengesteld interestpercentage van 0,1% per maand gedurende de gehele looptijd en aflossing op basis van annuïteten. Job zal gebruikmaken van de volgende 35 jaar voor het terugbetalen van de studieschuld.

e. Bereken de omvang van de resterende studieschuld op 1 januari 2031. Ga uit van de maandelijks betaling van € 182,06.

Job rekent erop dat hij op 1 januari 2031 zijn beleggingsproducten verkoopt en met de opbrengst daarvan een flink deel van zijn studieschuld vervroegd aflost. Volgens Job zal hij door deze vervroegde aflossing meer kunnen lenen bij een bank voor de aankoop van een eigen huis.

f. Leg uit dat de bank vanwege deze vervroegde aflossing bereid zal zijn een hoger bedrag aan Job uit te lenen voor de aankoop van een huis. (vwo, gewijzigd)

Informatiebron 1 DUO
Op de site van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) staat het maximale bedrag van de studiefinanciering:

Totaal	per maand, maximaal lenen
€ 1.011,50	

De site van DUO vermeldt verder het volgende:

LELEN

- U kunt het maandelijks bedrag dat u leent verhogen, verlagen of stopzetten.
- Na de opleiding moet u de gehele lening terugbetalen met interest.
- Als u leent bouwt u een studieschuld op. Als u een huis gaat kopen, kan de studieschuld meetellen in de berekening van het maximale hypotheekbedrag.

AFLOSSEN

- Als uw studiefinanciering stopt, dan begint op 1 januari daarna de "aanloopfase". Dit is een periode van 2 jaar waarin u nog niet hoeft af te lossen en interest hoeft te betalen. De interest loopt tijdens deze fase wel door.
- Na de aanloopfase start de aflossingsfase. Vanaf dat moment moet u maandelijks op de laatste dag van de maand aan DUO een bedrag terugbetalen, bestaande uit interest en aflossing.
- De aflossingsfase is maximaal 35 jaar.

Informatiebron 2 De financiële planning van Job

Volgens Job bedraagt zijn totale studieschuld aan het begin van de aflossingsfase op 1 januari 2026, uitgaande van een onveranderd leenbedrag per maand en maximaal lenen bij DUO: € 62.412,46. Direct na het afstuderen op 1 september 2023 is het samengestelde interestpercentage 0,1% per maand.

Arrangement

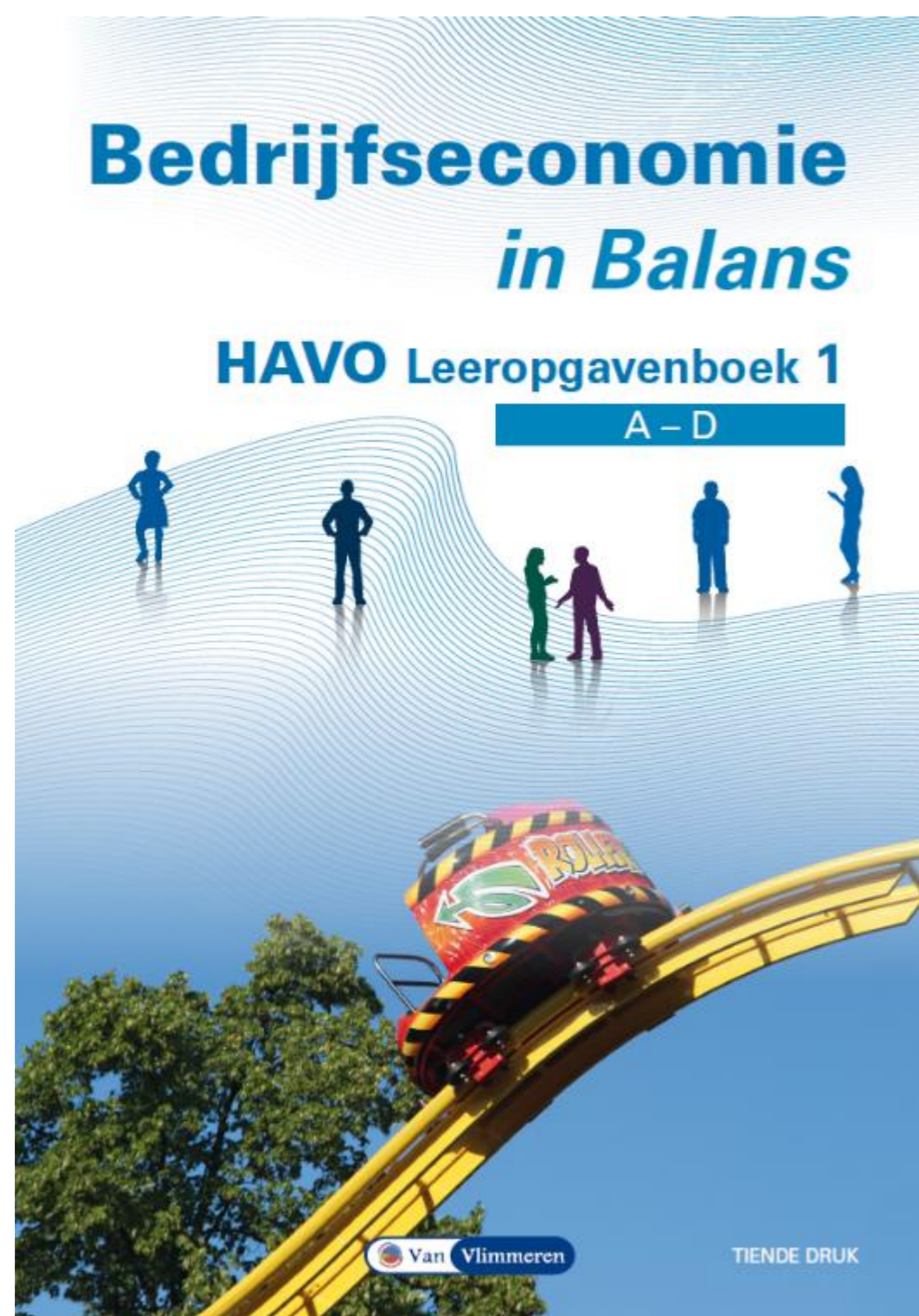
Dubbel assortiment

Keuze uit:

- Leeropgavenboeken

Of

- Leerwerkboeken en licentie

Leeropgavenboeken

Leeropgavenboeken (bevat theorie en opgaven, Leerlingen hebben een los schrift of collegeblok nodig. Deze editie kan in een boekenfonds worden opgenomen. Facultatief zijn de boeken ook digitaal verkrijgbaar en is er digitale oefening.

Li/fo (licentie/folio)

Leerwerkboeken (bevat theorie, opgaven en invulelementen en -ruimte) + digitale licenties. Leerlingen werken in de leerwerkboeken en/of digitaal en nemen de leerwerkboeken mee naar de vervoljaren. Leerlingen hebben altijd toegang tot de digitale leeromgeving.

Arrangement

Leeropgavenboeken (1/2)

Het leeropgavenboek is het theorie- en opgavenboek in één boek.

Voor vwo zijn er drie leeropgavenboeken en drie antwoordenboeken.

ISBN en titel

9789462875098 Bedrijfseconomie in Balans vwo leeropgavenboek 1

9789462875104 Bedrijfseconomie in Balans vwo antwoordenboek 1

9789462875111 Bedrijfseconomie in Balans vwo leeropgavenboek 2

9789462875128 Bedrijfseconomie in Balans vwo antwoordenboek 2

9789462875135 Bedrijfseconomie in Balans vwo leeropgavenboek 3

9789462875142 Bedrijfseconomie in Balans vwo antwoordenboek 3

Voor havo zijn er twee leeropgavenboeken en twee antwoordenboeken.

ISBN en titel

9789462875234 Bedrijfseconomie in Balans havo leeropgavenboek 1

9789462875241 Bedrijfseconomie in Balans havo antwoordenboek 1

9789462875258 Bedrijfseconomie in Balans havo leeropgavenboek 2

9789462875265 Bedrijfseconomie in Balans havo antwoordenboek 2

Bedrijfseconomie in Balans

Uitgeverij Van Vlimmeren BV

Arrangement

Leeropgavenboeken (2/2)

Optioneel digitaal bij leeropgavenboeken: digitale oefening in een nieuw programma.

Alle boeken zijn digitaal verkrijgbaar en er is een digitale oefenmodule met extra opgaven en automatische feedback. Docenten kunnen de resultaten van leerlingen zien.

ISBN en titel voor vwo

9789462875159 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans vwo leeropgavenboek 1
9789462875166 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans vwo antwoordenboek 1
9789462875173 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans vwo leeropgavenboek 2
9789462875180 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans vwo antwoordenboek 2
9789462875197 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans vwo leeropgavenboek 3
9789462875203 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans vwo antwoordenboek 3
9789462875210 Bedrijfseconomie in Balans digitale oefening vwo (bij alle leeropgavenboeken)

ISBN en titel voor havo

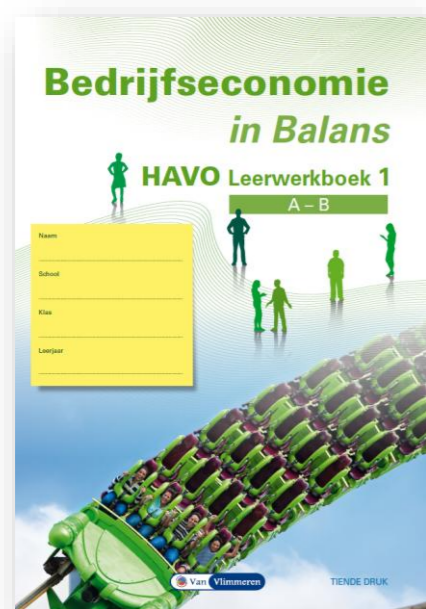
9789462875272 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans havo leeropgavenboek 1
9789462875289 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans havo antwoordenboek 1
9789462875296 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans havo leeropgavenboek 2
9789462875302 Digitaal boek-Bedrijfseconomie in Balans havo antwoordenboek 2
9789462875319 Bedrijfseconomie in Balans digitale oefening havo (bij alle leeropgavenboeken)

Arrangement

Licentie/folio havo (1/5)

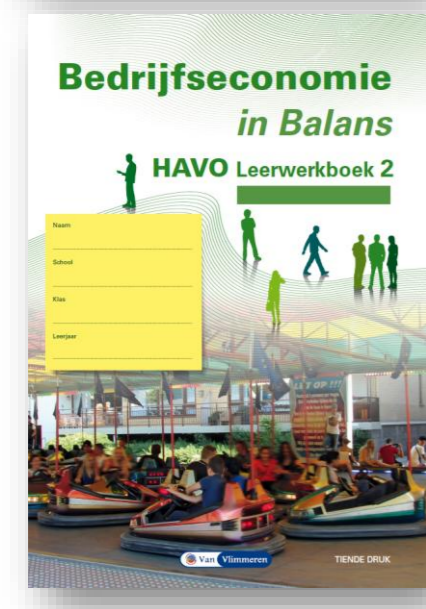
9789462875401
Bedrijfseconomie in Balans havo li/fo
jaar 4

9789462875517
Bedrijfseconomie in Balans havo li/fo
jaar 5

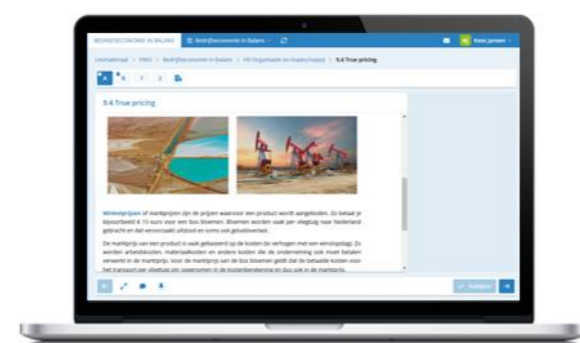
havo leerwerkboek 1

+

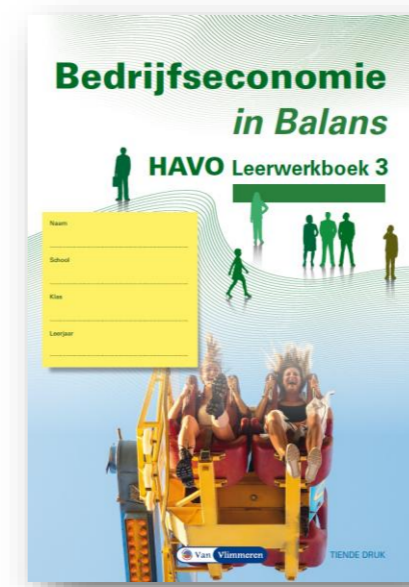
havo leerwerkboek 2

+

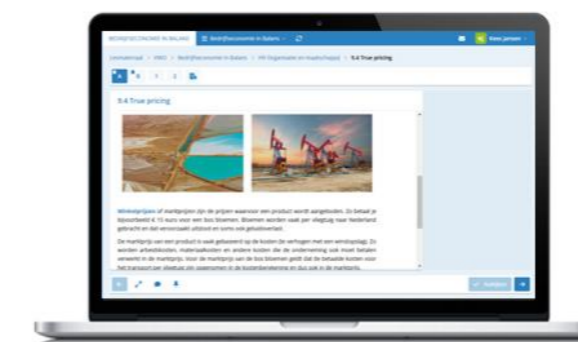
Digitaal

Leerling neemt
de boeken mee. →

havo leerwerkboek 3

+

Digitaal

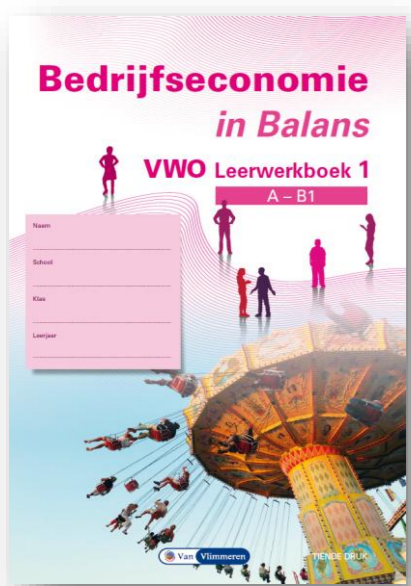
Arrangement

Licentie/folio vwo (2/5)

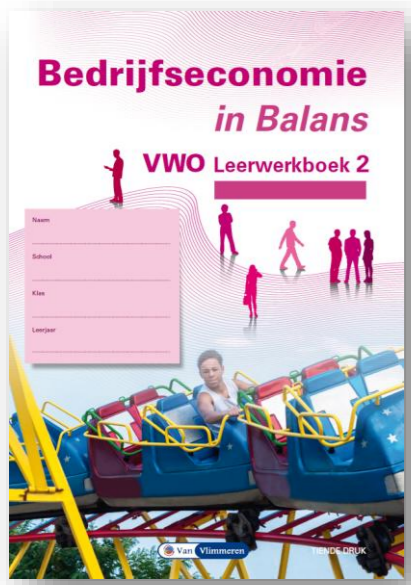
9789462875333
Bedrijfseconomie in Balans vwo li/fo
jaar 4

9789462875494
Bedrijfseconomie in Balans vwo li/fo
jaar 5

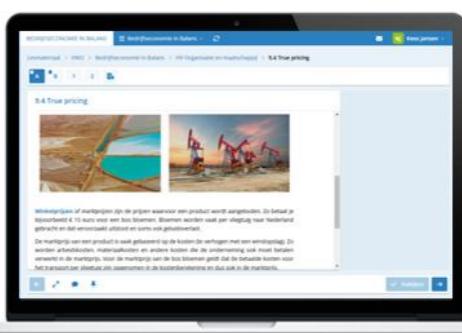
9789462875500
Bedrijfseconomie in Balans vwo li/fo
jaar 6

vwo leerwerkboek 1

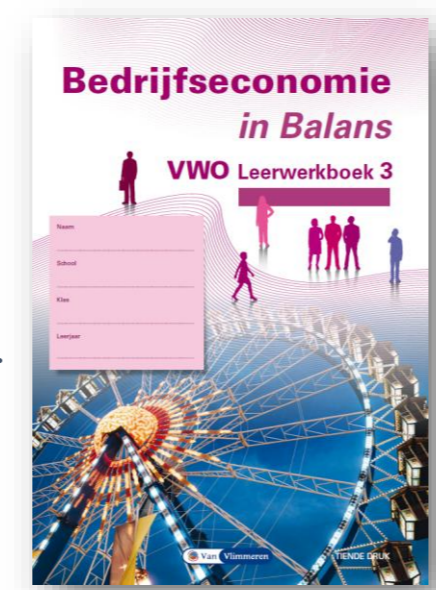

vwo leerwerkboek 2

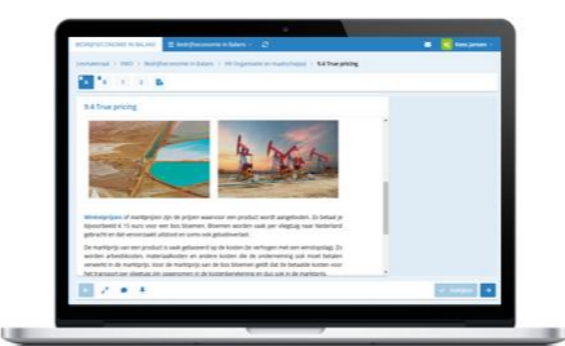

Digitaal

Leerling neemt de boeken mee.

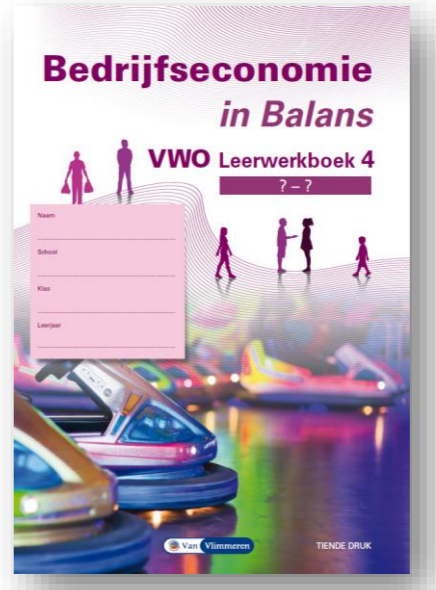

vwo leerwerkboek 3

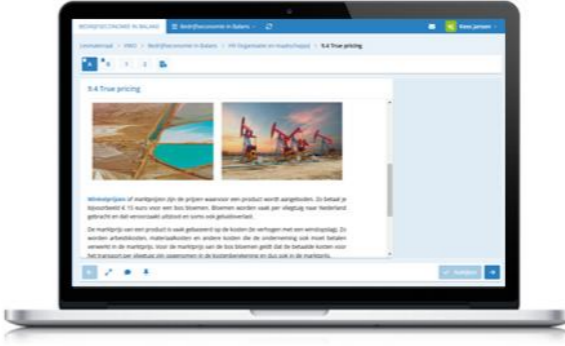

Digitaal

Leerling neemt de boeken mee.

vwo leerwerkboek 4

Digitaal

Arrangement

Licentie/folio digitaal (4/5)

Voorbeelden digitaal bij de leerwerkboeken.

theorie

opgaven

2.1 Beginbalans

Vaste activa, Vlottende activa, Liquide middelen

Aan de crediteur van de balans staat bovenaan altijd het **Eigen vermogen**. Eigen vermogen is permanent vermogen: het is blijvend beschikbaar voor de onderneming, er hoeft niet op te worden afgelost. Daarna volgen de balansposten van het vreemd vermogen op lange termijn. Vreemd vermogen op lange termijn (**Lang vreemd vermogen**) heeft een looptijd van langer (vaak veel langer) dan een jaar. Een voorbeeld van lang vreemd vermogen is de hypothecaire lening (lening met een gebouw als zekerheid). Als laatste staan credit de balansposten van het vreemd vermogen op korte termijn (**Kort vreemd vermogen**). Vreemd vermogen op korte termijn heeft een looptijd tot een jaar. Voorbeelden zijn (crediteuren (schulden aan leveranciers) en rood staan bij de bank.

Kenmerken van vreemd vermogen zijn dat dit vermogen

- moet worden terugbetaald (het moet worden afgelost) en
- leidt tot het betalen van rente (interest). Dit is de vergoeding voor het lenen van vermogen.

Vreemd vermogen is altijd **Tijdelijk vermogen**. De tijdsduur waarvoor het vermogen beschikbaar wordt gesteld, kan uiteenlopen van enkele dagen tot veel jaren.

Opgave 1 - OPGAVE 2.1

Kerem Demir begint op 1 januari 2025 een broodbakkerij. Hij heeft hiervoor de volgende gegevens verzameld.

- Het winkelpand, inclusief bakkerij, kost € 300.000. Hierop sluit hij een 4,5% hypothecaire lening voor 80% van de aanschafprijs.
- Kerem heeft € 10.000 aan voorraad nodig. De leveranciers leveren voor € 5.000 op rekening; de andere helft betaalt Kerem contant.
- Kerem koopt een oven van € 25.000.
- De benodigde inventaris kost € 15.000.
- Nadat Kerem bovenstaande kapitaalgoederen heeft aangeschaft en geheel of gedeeltelijk per kas betaald, is er in kas nog een bedrag van € 500 aanwezig.
- Kerem brengt € 60.000 eigen vermogen in.
- De Rabobank is bereid het ontbrekende vermogen te financieren met rekening-courantkrediet.

Stel de openingsbalans voor Kerem Demir op.

Debet	Openingsbalans Kerem Demir 1 januari 2025	Credit
	€	€
	€	€
	€	€
	€	€
	€	€
	€	€

Opgave 2 - OPGAVE 9.7

Noud betaalt € 15 voor een hoesje voor zijn telefoon. Hij leest op internet dat bij de productie van een telefoonhoesje de volgende verborgen kosten zijn:

- 12,5 kg CO₂-uitstoot. De kosten van CO₂-compensatie zijn € 0,12 per kg CO₂.
- 30 liter watervervuiling. De kosten van waterreiniging zijn € 10 per m³ water.
- Bij één op de 100.000 geproduceerde telefoonhoesjes vindt er een arbeidsongeval plaats. De medische en sociale kosten zijn € 18.000 per ongeval.

Verdeel de verborgen kosten in:

- externe sociale kosten
- externe milieukosten

De opgaven zijn volledig invulbaar (inclusief balansen enz.) en indien gewenst is automatisch nakijken mogelijk.

Arrangement

Licentie/folio digitaal docentinzicht (5/5)

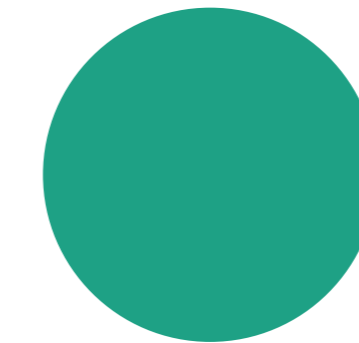
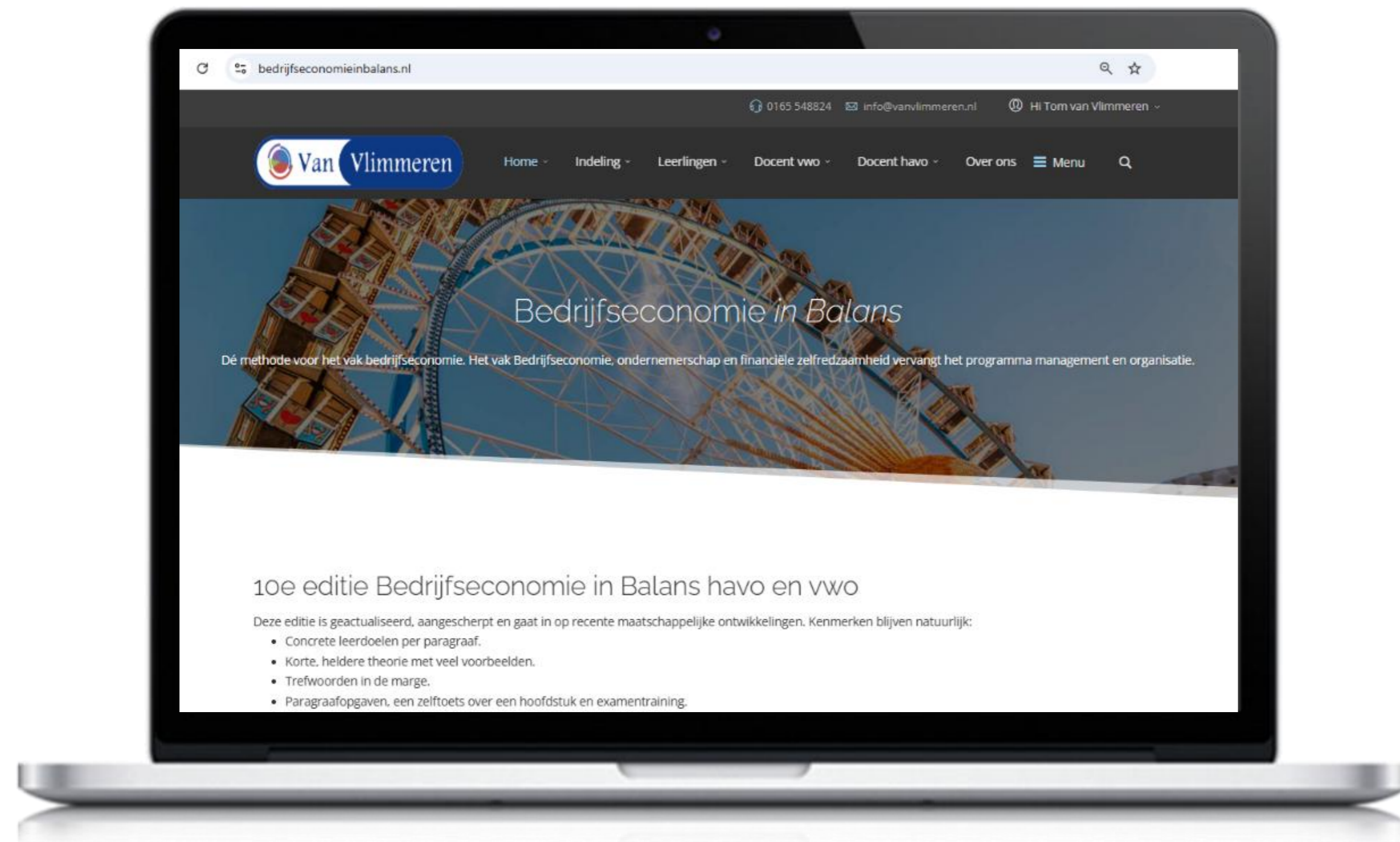
Voorbeeld docentoverzicht.

Voor de delen die je digitaal doet, bijvoorbeeld extra opgaven of toetsen, of juist alle stof krijg je van iedere leerling te zien hoe het leerproces verloopt. Dit is een afbeelding van het hoofddashboard.

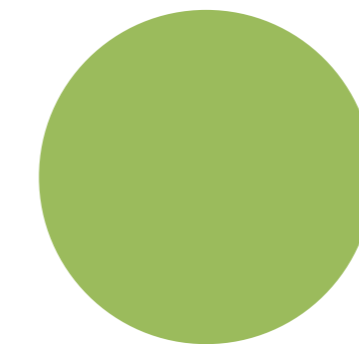
The screenshot displays a digital teacher dashboard for a class of 15 students. The interface includes a search bar for students, a navigation menu with options like Dashboard, Overzicht, Activiteit, Planning, Lesmateriaal, and Docentmateriaal, and a main grid showing student progress. The grid columns represent different topics (H1-H10) and tests (T). A legend on the right explains the color coding and icons used in the grid:

- 20**: Geadviseerd aan de leerling.
- 50**: Voorbereidingscore.
- ✓**: Hoofdstuk afgerond via diagnostische toets.
- ✓**: Hoofdstuk afgerond via nulmeting van gepland doel of via RTT.
- 50**: Beheersingscore / toetsscore.
- ⚠**: De leerling heeft moeite met dit onderdeel.
- Op dit onderdeel is nog geen score behaald.**

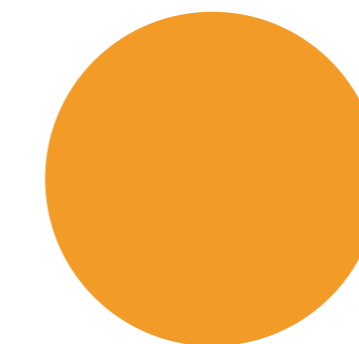
Docentenmateriaal

- Digiboeken
- Powerpoints
- Toetsen (word en via toetsmanagementsysteem Test Correct)

- Praktische opdrachten
- Slu-overzichten
- Rekentool pta

- Eindtermenverantwoording
- Vergelijkingstabellen

Doorlopende leerlijn

Vanuit de onderbouw en naar het vervolgonderwijs

Vervolgonderwijs

Lesmethodes op bedrijfseconomisch gebied voor onder meer het wetenschappelijk onderwijs, hoger beroepsonderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en cursorisch onderwijs.

Hetzelfde team

Uw leerlingen kunnen gebruikmaken van lesmateriaal van hetzelfde team met een duidelijke herkenbare didactiek.

Uitstap naar Economie Integraal

Economie voor vmbo, havo en vwo.

Integraal *in Balans*

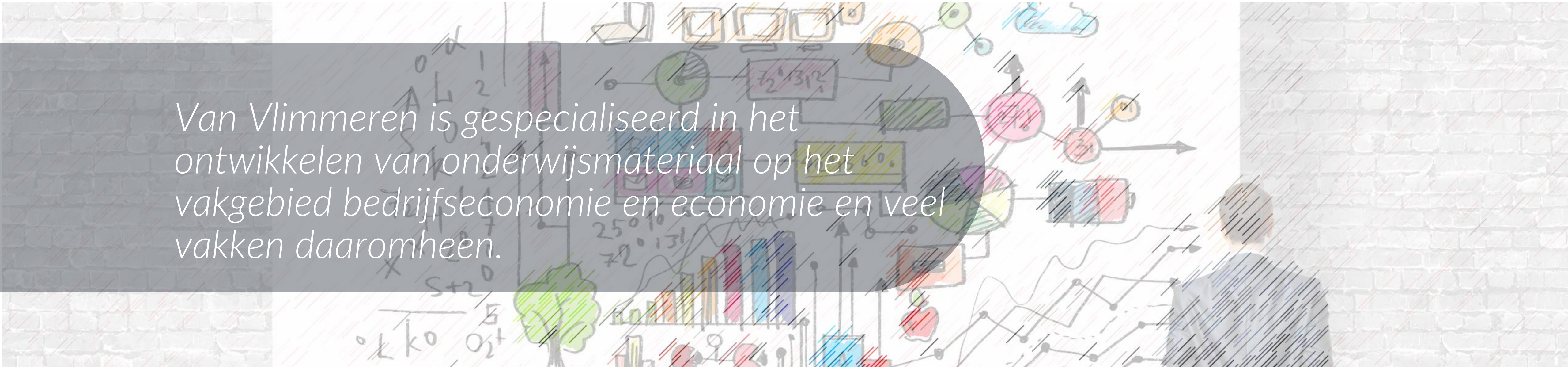
(bedrijfs)economie voor onderbouw havo en vwo.

Bedrijfseconomie *in Balans*

Uitgeverij Van Vlimmeren BV

Over ons

(Bedrijfs)economie?

Van Vlimmeren is gespecialiseerd in het ontwikkelen van onderwijsmateriaal op het vakgebied bedrijfseconomie en economie en veel vakken daaromheen.

Ervaren team we werken met ervaren auteurs. Nieuwe auteurs doen ervaring op door samen te werken. Hetzelfde geldt voor het redactieteam, vormgevers, opmakers, it'ers enz.

De leeftijden variëren van 25 tot 85 en alles ertussen; juist die mix geeft een combinatie van ervaring, actualiteit, en geeft ook continuïteit.

Achtergrond van onze auteurs. De meeste auteurs komen uit de praktijk en kennen goed de vraag vanuit het bedrijfsleven, sommigen combineren dit met het geven van les of college of zijn uitsluitend werkzaam binnen het onderwijs. Soms zitten daar strijdigheden in en dat leidt tot felle discussies. Dat is alleen maar goed voor onze gedeelde passie: onderwijs.